

BESZÁMOLÓ

Dr. Szalai Miklós Gyógynövényes Tankert 2015. évi munkájáról

2015. április vége óta vezetem a Dr. Szalai Miklós Emlékházat mint tájgondnok. Ez a munkakör számos szakmai kihívás és feladat elé állított, melyet igyekeztem legjobb tudásom és képességem szerint ellátni. Próbáltam helyt állni nemcsak a gyógynövénykert fenntartása és bemutatása területén, hanem zöldségfélék termesztésével szolgálni az óvodakonyha munkáját, valamint a közterületi ágyások gondozásával hozzájárulni a település szépüléséhez. Az elmúlt félév eredményét továbbá a jövőbeli megvalósítási feladatokat, terveket vázolja az általam készített beszámoló, melynek áttanulmányozását kérném.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a szakmai beszámolót megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

Emlékházban elvégzett kertészeti munkák és jövőbeli tervek

1. Emlékház területének felosztása (utcafrontról haladva)

- "Utcafronti virágágyás 1" - új
- "Utcafronti virágágyás 2" - új
- "Tavaszi" ágyás - új
- "Ház előtti ágyás"
- "Fészkes" ágyás
- "Ajakos" ágyás - új
- "Kemencés" ágyás (fontosabb évelő fajok ágyása) - részben új
- "Fűszeres" ágyás (egy- és kétnyári fajok ágyása)
- "Háromszög" ágyás - részben új
- Sziklakert - részben új
- "Vadon termő fajok" ágyása
- "Liktáriumos" ágyások - új
- "Népdalok kertje" ágyás
- Veteményes - új/régi
- Gyümölcsös - új
- Komposztálás helye - részben új

2. Elvégzett fontosabb kertészeti munkák havi bontásban (május-december)

Május

- "Kemencés" ágyás kialakítása: meglévő évelők átültetése, új növények vetése, ültetése.
- "Ajakos" ágyás kialakítása: meglévő ágyás teljes beültetése az Ajakos családba tartozó néhány növényfajjal.
- "Kerengő" tetejének bádогоzása a falugondnok által.
- Magvetés a veteményes területén állandó helyre:
 - a. cékla, szárzeller és paszternák (1-1 sor);
 - b. sárgahüvelyű bokorbab (2 ágyás), cukkini, spárgatök, salátauborka (1-1 ágyás).
- Magvetés palántanevelés céljából melegágyba (hollandi ágy):
 - a. paprika ('Kosszarvú', 'Fehér özön' fajták 1-1 zacskó);
 - b. paradicsom ('Ökörszív', 'Mobil', 'Korall', 'San Marzano' és 'Unibac' fajták 1-1 zacskó);
 - c. bársonyvirág.
- Palánták pikírozása:
 - a. bársonyvirág (kb. 400 tő becserpezése);
 - b. körömvirág (kb. 200 tő becserpezése);
 - c. zeller (24 tő becserpezése).
- 19 tő újjeländi spenót kiültetése állandó helyre a veteményes területére.

Június

- "Háromszög" ágyás átalakítása: korábbi fajok kiszedése, átültetése és az ágyás új fajokkal való beültetése (bársonyvirág, körömvirág, gyűszűvirág, földi cseresznye).
- Komposztládák tartalmának kiostálása, komposzt folyamatos felhasználása mellett.
- 55 db 'Mobil', 36 db 'San Marzano', 34 db 'Ökörszív' és 56 db 'Korall' paradicsomfajták becserpezése melegágyból majd 1 hetes edzést (erősödést) követő kiültetése állandó helyre a veteményes területére (kb. 200 tő paradicsompalánta).
- 40 db 'Unibac' paradicsomfajta és 19 db 'Fehér özön' paprikafajta becserpezése melegágyból, majd 1 hetes edzést (erősödést) követő kiültetése a melegágyba.
- 24 db zeller kiültetése állandó helyre a veteményes területére.
- Fűszernövények szaporítása üvegházban:
 - a. majoranna, bazsalikom, szurokfű, lestyán egynyári borsikafű (magvetéssel szaporító ládába; fajonként 1-1 láda);
 - b. rozmaryn, levendula, évelő borsikafű, francia tárkony (zölddugványozás szaporító ládába; fajonként 1-1 láda).

Július

- Komposztládák tartalmának kiostálása, komposzt folyamatos felhasználása mellett.

- Komposztprizmák készítése (2 db; kb. 1 x 2,5-3 m).
- Magvetés állandó helyre: kapor, sarjadékhagyma, fekete retek, bordás kel.
- Magról vetett bazsalikomok palántázása (150 db).

Augusztus

- Bazsalikompalánták kiültetése szabadföldre (140 db) és a melegágyba (10 db) a paradicsomtövek közé.
- Magról vetett fűszernövények pikírozása (rozmarying, borsikafű, francia tárkony becserpezése).
- Komposztprizmák átforgatása, a korábbi 2 db helyett 3 db készítése.

Szeptember

- "Vadon termő fajok" ágyásának rendbetétele: fajok csoportosítása, metszése, gyomlálása.
- Sziklakertben lévő kövek átpakolása, felesleges kövek elhordásával, terület gyommentesítése.
- "Népdalok kertje" ágyás rendbetétele: talaj felásása komposzt szórásával, növények visszametszése, ágyást szegélyező kövek kihelyezése.
- "Liktáriumos" ágyások készítése: terület kijelölése, felkapálása, ásása komposzt és fahamu bedolgozásával (4 db ágyás készítése).
- "Fűszeres" ágyás talajának rostálása.
- "Utcafronti virágágyás 1" kialakítása: terület felásása, gereblyézése.

Október

- "Fűszeres" ágyás talajának rotálása.
- Faiskola felszedése és a fák egy részének külterületen való kiültetése, maradék fák ideiglenes vermelése.
- Veteményágyások teljes megszüntetése és felásása szerves anyagok bedolgozásával.
- "Liktáriumos" ágyások beültetése:
 - a. zöldmenta ágyás (kb. 50 tő az Emlékházból, más ágyásból való áttelepítéssel)
 - b. borsosmenta ágyás (kb. 60 tő az Emlékházból, más ágyásból való áttelepítéssel)
 - c. citromfűágyás (kb. 50 tő az Emlékházból, más ágyásból való áttelepítéssel)
 - d. vegyes ágyás (6 tő levendula, 6 tő kakukkfű, 14 tő izsóp, 10 tő citromfű, 13 tő fehér mályva az Emlékházból, más ágyásból való áttelepítéssel)
- "Utcafronti virágágyás 1" kialakítása: meglévő nőszirom tövek átrendezése, további növényfajok beültetése mellett (égő szerelem, kerti ruta, fehér mályva).
- Sziklakert beültetése az Emlékházból átcsoportosított sziklakerti növényekkel.
- 50 db gyümölcsfa telepítése:
 - a. 21 db az Emlékház kertjében (10 őszibarack, 10 kajszi, 1 körte)
 - b. 29 db a Dózsa György és a Kossuth utca sarkán lévő önkormányzati tulajdonú területre

(16 db alma, 13 db körte).

- Veteményes területén magaságyás készítése (1 db, kb. 1,2 x 4 m; szerves anyag és lótrágya rétegezésével).

November

- "Fűszeres" ágyás talajának rostálása. A kirostált területen hamu, fűrészpor és szerves trágya beforgatása.
- "Fűszeres" ágyás területén magaságyás készítése (5 db, kb. 1,1 x 4 m; szerves anyag és föld rétegezésével).
- "Utcafronti virágágyás 2" készítése: terület felásása, meglévő nőtziromok átrendezésével és további növényfajok beültetésével (kerti ruta, fekete mályva).
- "Tavaszi" ágyás kialakítása: meglévő aranyvesszőbokrok visszametszése, alattuk lévő terület megtisztítása, tavaszi hagymások (tulipán, krókusz, nárcisz, hófény, szellőrózsa) és nőtzirom beültetése, ágyásszegély kövek kihelyezése.
- A kert hátsó részén a kerítésként "funkcionáló" fák kivágása együttműködve a falugondnok munkatársaival. Kivágott fák feldarabolása tűzifának (Emlékház részére) és a nyesedék elégetése.
- Új veteményágyások kialakítása: ásás szerves trágya bedolgozásával.
- Fák (alma, körte, szilva) metszése, nyesedék égetése.
- Kertben lévő évelők visszavágása.
- "Háromszög" ágyás teljes valamint a "Kemencés" és a "Fészkes" ágyások nagyobb részének felásása szerves anyag bedolgozással.

December

- Hátsó kertben lévő orgonasövény visszametszése, nyesedékek elégetése.
- "Tavaszi" ágyást szegélyező ezüstfenyők közül kettő példány kb. 1,5 m magasságban való felpucolása, a harmadik beteg példány kivágása.

3. Elvégzett kertészeti munkák néhány kiemelt munkaterületen, időrendi sorrendben

"Utcafronti virágágyás 1"

Jellemzői: az Emlékház épülete előtti - Petőfi utcára néző - terület. Közvetlenül a kerítés mellett nőtzirom tövek szerepeltek, a terület többi része füves volt. Korábbi év(ek)ben édeskömény vetés vagy csak kelés lehetett, más növénykultúra nem volt jelen. A telepítési tervek szerint itt virágágyásnak kellene lennie, melynek érdekében a 2015. évben az alábbi munkálatok történtek, valamint a 2016. év tavaszán az alábbiak végrehajtása várható:

2015. szeptember	Ágyás előkészítése: ásás, gereblyezés.
2015. október	Meglévő nőszirmok tövek átültetése és további fajok beültetése (égő szerelem, kerti ruta, fehér mályva).

2016. tavasz *Tervek szerint további növényfajok beültetése annak érdekében, hogy az ágyás tavasztól őszig folyamatosan virágozzon.*

"Utcafronti virágágyás 2"

Jellemzői: az utcafronti oldalon, a kerti kaputól balra lévő terület. A kerítés mellett nőszirmok és margaréta tövek szerepeltek, a terület többi része füves volt. A telepítési tervek szerint itt virágágyásnak kellene szerepelnie, melynek érdekében a 2015. évben az alábbi munkálatok történtek, valamint a 2016. év tavaszán az alábbiak végrehajtása várható:

2015. november	Ágyás előkészítése és beültetése: ásás, gereblyezés, meglévő nőszirmok tövek átültetése és további fajok beültetése (kerti ruta, fekete mályva).
----------------	--

2016. tavasz *Tervek szerint további növényfajok beültetése annak érdekében, hogy az ágyás tavasztól őszig folyamatosan virágozzon.*

"Tavaszi" ágyás

Jellemzői: az "Utcafronti virágágyás 2" mögötti terület, ahol aranyvessző bokrok és 3 db ezüstoffenyő található. Az eredeti tervek szerint itt virágágyásnak és Dr. Szalai Miklós szobrának kéne állnia. A virágágyás kialakítása érdekében a 2015. évben az alábbi munkálatok történtek és 2016. évben az alábbiak várhatóak:

2015. november	Meglévő aranyvesszőbokrok visszametszése, alattuk lévő terület megtisztítása, tavaszi hagymások (tulipán, krókusz, nárcisz, hófény, szellőrózsa) és nőszirmok beültetése, ágyásszegély kövek kihelyezése. Az ágyást jobb oldalról határoló három ezüstoffenyőből egy példány kb. 1,5 m magasságban felpucolásra került, a levágott ágak a Kultúrházban karácsonyi díszek készítését szolgálták.
----------------	--

2015. december A középső, beteg ezüstoffenyő kivágásra került, felső része a Kultúrházban karácsonyfaként díszít. A harmadik ezüstoffenyő szintén kb. 1,5 m magasságban felpucolásra került, a levágott ágak az Általános Iskolában a karácsonyi díszítést szolgálják.

2016. tavasz *2015 decemberében kivágott, középső ezüstoffenyő helyén a „Tavaszi” ágyást megközelítő kerti kövesút készítése várható, felhasználva a Sziklakertből kitermelt felesleges köveket.*

"Ajakos" ágyás

Jellemzői: az Emlékház bejáratával szemben, a "Helytörténeti" múzeum előtti ágyás. Az eredeti tervek szerint itt az ajakos virágúak növény családjába tartozó fajoknak kellene szerepelni. Áprilisban az ágyás közepén két db rozmaringtő szerepelt; korábbi információ szerint a tavalyi évben az ágyás gabonaféléknek adott helyet. Az "ajakos" ágyás kialakítása érdekében a 2015. évben az alábbi munkálatok történtek:

2015. május Ágyás előkészítése: kapálás, gereblyezés, majd beültetés az "ajakos" családba tartozó fajokkal az Emlékház területéről: kakukkfű, szurokfű, majoranna, pemetefű, citromfű, orvosi zsálya, ánizsillatú izsópp, izsópp, macskamenta.

"Fészkes ágyás"

Jellemzői: az Emlékház bejáratától balra eső rész. Az eredeti tervek szerint itt a fészkes virágúak növény családjába tartozó fajoknak kellene szerepelni, melyek közül jelenleg az alábbiak találhatóak meg: tárkony (oroszló, francia), istenfű, fekete üröm, őszi margitvirág, csicsóka, boldogasszony tenyere, gilisztaűző varádics. A szezonban más növény családba tartozó fajok is előfordultak, melyek közül jelenleg megtalálható: szappanfű, pemetefű, szurokfű. A "fészkes" ágyás kialakítása érdekében a 2015. évben az alábbi munkálatok történtek, valamint a 2016. év tavaszán az alábbiak végrehajtása várható.

2015. november Az ágyásban található egynyári fajok eltávolítása, más növény családba tartozó példányok átültetése valamint az üresen maradt területek felásása szerves anyag bedolgozásával.

2016. tavasz *Az ágyásban kizárólag fészkes virágúak családjába tartozó példányokat kell ültetni, más növénycsalád példányait átültetni. Szóba jöhető fajok az Emlékház további ágyásaiból: bíbor kasvirág, cickafark, további őszi margitvirág példányok, körömvirág, máriatövis.*

"Kemencés" ágyás

Jellemzői: a "Falukemencével" és a szárító helységgel szemben található ágyás. Az eredeti tervek szerint az ágyás fontosabb évelő fajoknak kell helyet adjon. Áprilisban az alábbi fajok szerepeltek: almaillatú menta, sóska, lestyán, fehér mályva (orvosi ziliz), metélő fokhagyma, fodormenta, orvosi atracél, bíbor kasvirág, máriatövis, olasz szalmagyopár. Annak érdekében, hogy az ágyásban minél több növényfaj szerepeljen a 2015. évben az alábbi munkálatok történtek, valamint a 2016. év tavaszán az alábbiak végrehajtása várható:

2015. május Az ágyás átrendezése, a meglévő növényfajok által elfoglalt terület csökkentése, átültetése és új növényfajok betelepítése: borzaskata, egyéves borsikafű, benedekfű, édeskömény, macskagyökér, dohány, borágó, menyecskeszem, madármályva, kúpvirág, lustakisasszony, görögszéna, sárfányos szeklice, köles, nebáncsvirág, kardvirág, fekete nadálytő.

2015. november Az ágyásban szereplő egynyári tövek kiszedése, évelő fajok visszavágása. Az üres területek felásása szerves anyag befogatásával.

2015. tavasz *Az eredeti tervekhez igazodva a jövőben az ágyás kizárólag évelő fajokat fog tartalmazni, azokból is az ismertebb és látványosabb példányokat.*

"Fűszeres" ágyás

Jellemzői: a kút és az azt körülvevő kerengő valamint az üvegház és melegágy közötti terület (2 részre bontott ágyás). Az eredeti tervek szerint itt egy- és kétnyári növényfajok szerepelhetnek. 2015 tavaszán Makkos Krisztián az alábbi fajokat vetette el: hajdina, kapor, len, azték zsálya, égő szerelem, metélő petrezselyem, petrezselyem, kamilla, ánizs, rukkola, fehér gyökér, kömény, fokhagyma, póréhagyma, téli sarjadékhagyma, mángold, spenót, újjélandi spenót, római kömény, mák, körömvirág, szárzeller, koriander, édeskömény, amaránt, búza, rozs, tritikálé, zab, tönkölybúza, árpa, csicseriborsó, káposztarepce, facélia, fehér mustár.

A fentiekben felsoroltak jelentős része kikelt és a nyár és az ősz folyamán folyamatosan virágzott, magot érlelt. A 2016. évben egy- és kétnyári fűszernövények és a konyhakerti zöldségnövények előfordulása várható, mely kialakításához a 2015. évben az alábbi munkafolyamatok történtek és 2016-ban az alábbiak kialakítása várható:

2015. július-augusztus	Egy- és kétnyári fajok érett magjainak gyűjtése
2015. szeptember-október	Az ágyásban lévő évelő fajok (égő szerelem, orbáncfű, évelő len) átültetése, egy- és kétnyári fajok kiszedése.
2015. szeptember-november	Az ágyás teljes területén a talaj rostálása, a kirostált kövek, kavicsok elhordása. Az ágyás egyik részének (az út felőli oldalon) felásása szerves trágya beforgatásával.
2015. november	Az ágyás másik részén (kőkerítés felőli rész) 5 db magasított dombágyás került kialakításra. Az ágyások kb. 1,1 x 4 m méretben készültek jelentős szerves anyag, hamu és föld rétegezésével.

2016. tavasz *Mivel a jelenlegi veteményes területe az októberi gyümölcsfa telepítésnek köszönhetően közel a felére esett vissza, ezért a tervek szerint a "Fűszeres" ágyásban található növényfajok nemcsak a bemutatást szolgálják, hanem, az óvodakonyha számára termést biztosíthatnának. Így a magas ágyásokban helyet kapna minden olyan fűszer és/ vagy zöldségnövény, mely "lefelé" növekszik: hagymafélék, gyökérszöcskék, cékla stb., míg az ágyás másik részén a levélzöldségek, egynyári fűszernövények szerepelhetnének.*

"Háromszög" ágyás

Jellemzői: az üvegház előtti háromszög alakú ágyás. Az eredeti telepítési tervben nem szerepelt.

Tavasszal több növényfajnak - fekete dió, pemetefű, borsosmenta, istenfa, szöszös ökörfarkkóró, kajszi és őszibarack stb. – adott helyet. 2015. évben az ágyás "virágágyásként" funkcionált, jövőbeli célként a "Fűszeres" ágyás részét képezi. A terület átalakítása 2015. évben az alábbiak szerint valósult meg:

2015. június	A korábbi fajok kiszedése, átültetése és az ágyás új fajokkal való beültetése (bársonyvirág, körömvirág, gyűszűvirág, földi cseresznye).
2015. november	Az ágyás egy- és kétnyári növényeinek megszüntetése, a terület felásása szerves anyag beforgatásával.

"Sziklakert"

Jellemzői: az üvegháztól délre található, kb. 3x6x1,5 ovális alakú terület. A korábbi években a kert ágyásainak rostálása során kitermelt kavicsok és kövek által került kialakításra. Tavasszal a sziklakert jelentős részén csak kő szerepelt, tudatosan beültetett növények nem voltak. Az eredeti tervekben sem szerepel a sziklakert, de ennek elbontása nagyobb feladattal jár, mint újraépítése. Utóbbi érdekében a 2015. évben az alábbi munkafolyamatok történtek és a 2016. évben az alábbiak várhatóak:

2015. tavasz-nyár	A sziklakert időszerű gyomlálása.
2015. szeptember	A felesleges kövek elhordása, a meglévők átpakolása.
2015. október	A sziklakert beültetése az Emlékház területén található sziklakerti és talajtakaró növényfajokkal. A terület feltalajának kicserélése.

2016. tavasz *További sziklakerti évelők beültetése. A kövek végleges elrendezése.*

"Liktáriumos" ágyások

Jellemzői: a Liktáriumos ház előtt található 4 db teljesen új ágyás. Mivel a kert hátsó része

kevesebb gyógynövénynek ad helyett, továbbá jelentős gyógynövényágyást kellett megszüntetni az októberi gyümölcsfa telepítés miatt, ezért került sor a fenti ágyások kialakítására az alábbiak szerint:

2015. szeptember Ágyások helyének kialakítása: kapálás, ásás szerves anyag bedolgozásával, tereprendezés.
2015. október Ágyások beültetése: 1 db borsosmenta ágyás (kb. 60 tő), 1 db zöldmenta ágyás (kb. 50 tő), 1 db citromfű ágyás (kb. 50 tő) és 1 db vegyes ágyás (6 tő levendula, 6 tő kakukkfű, 14 tő izzóp, 10 tő citromfű, 13 tő fehér mályva).

"Gyümölcsös"

Jellemzői: a kert hátsó része, kb. 280 m², mely korábban a veteményesnek és a faiskolának adott helyet. Jelenleg a területet kajszi és őszibarackfák foglalják el. A terület kialakítása a 2015. évben az alábbiak szerint történt és jövőben az alábbi feladatok várhatóak:

2015. október Az összes zöldségnövény kiszedése, a terület megtisztítása, felásása szerves anyag beforgatásával. A területen található ideiglenes faiskola felszámolása: a fák kiültetése közterületekre, illetve ideiglenes téli vermelése a tavaszi kiültetésig.

A területen található gyógynövényágyások (zöld- és borsosmenta, citromfű) megszüntetése, egészséges tövek átültetése a "Liktáriumos" ágyásokba és az Emlékház más területeire (Sziklakert, "Utcafronti" ágyások).

Gyümölcsfák telepítése: 10 őszibarack, 10 kajsziarack, 1 körte az Emlékház területére, míg további 29 alma- és körtefának a Kossuth és a Dózsa utcák sarkánál lévő önkormányzati telek ad helyet. Októberben összesen 50 db részben szabad gyökerű részben konténeres régi gyümölcsfajták telepítése valósult meg, mely példányokat Tápiószeléről a Biodiverzitás Központból kapta Halimba község önkormányzata.

-
- 2016. év** ***A gyümölcsfák sorközébe zöldtrágyanövények ültetése, mely egyrészt élőhelyet biztosít a hasznos rovaroknak (ragadozó fajok), odacsalogatja a méheket, akik idővel a gyümölcsfák beporzásában vesznek részt, továbbá beforgatásukkal tápanyagot szolgáltatnak a gyümölcsfáknak. Jövőbeli cél, hogy a telepített gyümölcsfák köré, a kerítés árnyékába vadon termő növények telepítése (pl. kökény, vadrózsa, galagonya, som stb.),***

mely egyrészt életteret (fészkelő, búvóhelyet) biztosít a madaraknak, akik a biológia növényvédelemben lehetnek segítségünkre, továbbá ezen fajok termésének gyűjtése az Emlékház javát is szolgálhatja - gyógyteák, lekvárok stb.

"Veteményes"- régi

Jellemzői: a korábbi veteményes a kert hátsó részén a jelenlegi "gyümölcsös" területén helyezkedett el, az ideiglenes faiskolától jobbra és balra. Tavasszal Makkos Krisztián az alábbi zöldségfajokat veteményezte: sárgarépa, petrezselyem, hónapos retek, fejes-, jég- és tépősaláta, vörös-, lila- és fehérgyömbök. A területen a jelenlegi gyümölcsfák helyén a 2015. évben az alábbi munkafolyamatok valósultak meg:

2015. május	Magvetés: cékla, szárzeller és paszternák (1-1 sor), sárgahüvelyű bokorbab (2 db ágyás), cukkini, spárgatök, salátauborka (1-1 ágyás). Palántázás: 19 tő újjélandi spenót.
2015. június	Közel 200 tő paradicsompalánta (4 fajta) és 24 tő zellerpalánta kiültetése állandó helyre.
2015. július	Veteményezés állandó helyre: kapor, sarjadékgyömbök, téli retek, bordáskel.
2015. augusztus	130 tő bazsalikompalánta kiültetése paradicsomtövek közé.
2015. október	Ágyások megszüntetése, a terület felásása szerves anyag beforgatásával. A terület előkészítése a 21 db gyümölcsfa telepítésére.

"Veteményes" – új

Jellemzői: a kert hátsó részén a jelenlegi gyümölcsös mellett található kb. 140-150 m² terület. Tavasszal és nyáron számos gyógynövénynek adott helyet (pl.: izzóp, orosz tárkony, levendula, orvosi zsálya, boldogasszony tenyere). Az októberi gyümölcsfa telepítés miatt új helyet kellett keresni a veteményesnek, ezért a fenti - korábbi gyógynövényes - terület átalakításra került a 2015. évben és további munkák 2016-ra is várhatóak:

2015. október A fenti gyógynövényfajok egy része áttelepítésre került az Emlékház más ágyásaiba.
Üres területek felásása szerves trágya bedolgozással.
Az új veteményes területén 1 db magaságyás készítése (kb. 1,1x5 m) jelentős szerves anyag, szerves trágya és föld rétegezésével.

2016. tavasz ***Tavasszal a levendula és orvosi zsálya tövek áttelepítése, helyükön további veteményágyások kialakítása várható.***

"Védőnövények" felhasználásának nagyobb szerepe a jövőben elsősorban növényi levek kiöntözés formájában pl.: csalán, gilisztaűző varádics, zsurló, gyermekláncfű stb. Ezek egyrészt nemcsak a környezetünket óvják ellentétben a vegyszerekkel, hanem a kár- és kórokozókkal szemben is hasznos segítségül szolgálnak. Ennek érdekében a fenti növényekből külön növényágyások létrehozása várható. Az áztatással készült növénylevelek nemcsak a zöldségnövények, hanem a gyümölcsfák védelmét is szolgálhatják.

2016. ősz ***További magaságyások kialakítása, mely kisebb területen több zöldségnövénynek adhat helyet és mely a felépítéséből adódóan tartós tápanyagforrást biztosíthat az ágyásban nevelt növényfajoknak.***

Komposztálás helye

Jellemzői: a kert legvége, 3 db komposztáló faládának ad helyet. Tavasszal a ládák részben lebomlott szerves anyaggal színültig telítettek voltak. A minőségi komposzt kinyerése és felhasználása érdekében a 2015. évben az alábbi munkálatok folytak és 2016-ra az alábbiak várhatóak:

2015. június-július	Komposztládák tartalmának rostálása és a friss komposzt folyamatos felhasználása a zöldség- és gyógynövényágyások területén.
2015. július	A komposztládák maradék tartalma és a folyamatosan felgyülemelő, kertből származó szerves hulladék felhasználásával 2 db komposztprizma készítése (1x2,5-3 m). A prizmák a kert végében található hársfák alatt kerültek kialakításra, tövükbe tökfélék ültetésével.
2015. augusztus	Komposztprizmák átforgatása és átrendezése; az eredeti kettőből három készült.
2015. szeptember-november	Komposztládák folyamatos hordása, réteges töltése.

2016. év

Mivel a kertben jelentős szerves anyag halmozódik fel az év során, továbbá mivel "biokert" lévén nemcsak a növényvédő szerek, hanem a műtrágyák használata is kerülendő, ezért a komposzt gyűjtése, szakszerű kezelése és felhasználása rendkívül fontos. Nemcsak a talaj tápanyagtartalma, hanem szerkezete is javítható. A fentiek érdekében a komposztprizmák évenkénti készítése várható. A 2015. nyár közepén készített prizmák tartalma a tavaszi vetések előtt kerül kiszórásra. Jövőbeli tervként meggondolandó, hogy az óvodakonyhai szerves hulladék is felhasználható lehessen.

Emlékházban elvégzett kertészeti munkák és jövőbeli tervek

1. Emlékház területének felosztása (utcafronttól haladva)

- "Utcafronti virágágyás 1" - új
- "Utcafronti virágágyás 2" - új
- "Tavaszi" ágyás - új
- "Ház előtti ágyás"
- "Fészkes" ágyás
- "Ajakos" ágyás - új
- "Kemencés" ágyás (fontosabb évelő fajok ágyása) - részben új
- "Fűszeres" ágyás (egy- és kétnyári fajok ágyása)
- "Háromszög" ágyás - részben új
- Sziklakert - részben új
- "Vadon termő fajok" ágyása
- "Liktáriumos" ágyások - új
- "Népdalok kertje" ágyás
- Veteményes - új/régi
- Gyümölcsös - új
- Komposztálás helye - részben új

2. Elvégzett fontosabb kertészeti munkák havi bontásban (május-december)

Május

- "Kemencés" ágyás kialakítása: meglévő évelők átültetése, új növények vetése, ültetése.
- "Ajakos" ágyás kialakítása: meglévő ágyás teljes beültetése az Ajakos családba tartozó néhány növényfajjal.
- "Kerengő" tetejének bádorgozása a falugondnok által.
- Magvetés a veteményes területén állandó helyre:
 - c. cékla, szárzeller és paszternák (1-1 sor);

- d. sárgahüvelyű bokorbab (2 ágyás), cukkini, spárgatök, salátauborka (1-1 ágyás).
- Magvetés palántanevelés céljából melegágyba (hollandi ágy):
 - a. paprika ('Kosszarvú', 'Fehér özön' fajták 1-1 zacskó);
 - b. paradicsom ('Ökörszív', 'Mobil', 'Korall', 'San Marzano' és 'Unibac' fajták 1-1 zacskó);
 - c. bársonyvirág.
- Palánták pikírozása:
 - a. bársonyvirág (kb. 400 tő becserpezése);
 - b. körömvirág (kb. 200 tő becserpezése);
 - c. zeller (24 tő becserpezése).
- 19 tő újzélandi spenót kiültetése állandó helyre a veteményes területére.

Június

- "Háromszög" ágyás átalakítása: korábbi fajok kiszedése, átültetése és az ágyás új fajokkal való beültetése (bársonyvirág, körömvirág, gyűszűvirág, földi cseresznye).
- Komposztládák tartalmának kirostálása, komposzt folyamatos felhasználása mellett.
- 55 db 'Mobil', 36 db 'San Marzano', 34 db 'Ökörszív' és 56 db 'Korall' paradicsomfajták becserpezése melegágyból majd 1 hetes edzést (erősödést) követő kiültetése állandó helyre a veteményes területére (kb. 200 tő paradicsompalánta).
- 40 db 'Unibac' paradicsomfajta és 19 db 'Fehér özön' paprikafajta becserpezése melegágyból, majd 1 hetes edzést (erősödést) követő kiültetése a melegágyba.
- 24 db zeller kiültetése állandó helyre a veteményes területére.
- Fűszernövények szaporítása üvegházban:
 - a. majoranna, bazsalikom, szurokfű, lestyán egynyári borsikafű (magvetéssel szaporító ládába; fajonként 1-1 láda);
 - b. rozmaring, levendula, évelő borsikafű, francia tárkony (zölddugványozás szaporító ládába; fajonként 1-1 láda).

Július

- Komposztládák tartalmának kirostálása, komposzt folyamatos felhasználása mellett.
- Komposztprizmák készítése (2 db; kb. 1 x 2,5-3 m).
- Magvetés állandó helyre: kapor, sarjadékhagyma, fekete retek, bordás kel.
- Magról vetett bazsalikomok palántázása (150 db).

Augusztus

- Bazsalikompalánták kiültetése szabadföldre (140 db) és a melegágyba (10 db) a paradicsomtövek közé.
- Magról vetett fűszernövények pikírozása (rozmaring, borsikafű, francia tárkony becserpezése).
- Komposztprizmák átforgatása, a korábbi 2 db helyett 3 db készítése.

Szeptember

- "Vadon termő fajok" ágyásának rendbetétele: fajok csoportosítása, metszése, gyomlálása.
- Sziklakertben lévő kövek átpakolása, felesleges kövek elhordásával, terület gyommentesítése.
- "Népdalok kertje" ágyás rendbetétele: talaj felásása komposzt szórásával, növények visszametszése, ágyást szegélyező kövek kihelyezése.
- "Liktáriumos" ágyások készítése: terület kijelölése, felkapálása, ásása komposzt és fahamu bedolgozásával (4 db ágyás készítése).
- "Fűszeres" ágyás talajának rostálása.
- "Utcafronti virágágyás 1" kialakítása: terület felásása, gereblyézése.

Október

- "Fűszeres" ágyás talajának rotálása.
- Faiskola felszedése és a fák egy részének külterületen való kiültetése, maradék fák ideiglenes vermelése.
- Veteményágyások teljes megszüntetése és felásása szerves anyagok bedolgozásával.
- "Liktáriumos" ágyások beültetése:
 - e. zöldsmenta ágyás (kb. 50 tő az Emlékházból, más ágyásból való áttelepítéssel)
 - f. borsosmenta ágyás (kb. 60 tő az Emlékházból, más ágyásból való áttelepítéssel)
 - g. citromfűágyás (kb. 50 tő az Emlékházból, más ágyásból való áttelepítéssel)
 - h. vegyes ágyás (6 tő levendula, 6 tő kakukkfű, 14 tő izzóp, 10 tő citromfű, 13 tő fehér mályva az Emlékházból, más ágyásból való áttelepítéssel)
- "Utcafronti virágágyás 1" kialakítása: meglévő nőszirmok tövek átrendezése, további növényfajok beültetése mellett (égő szerelem, kerti ruta, fehér mályva).
- Sziklakert beültetése az Emlékházból átcsoportosított sziklakerti növényekkel.
- 50 db gyümölcsfa telepítése:
 - a. 21 db az Emlékház kertjében (10 őszibarack, 10 kajszli, 1 körte)
 - b. 29 db a Dózsa György és a Kossuth utca sarkán lévő önkormányzati tulajdonú területre (16 db alma, 13 db körte).
- Veteményes területén magaságyás készítése (1 db, kb. 1,2 x 4 m; szerves anyag és lótrágya rétegezésével).

November

- "Fűszeres" ágyás talajának rostálása. A kirostált területen hamu, fűrészpor és szerves trágya beforgatása.
- "Fűszeres" ágyás területén magaságyás készítése (5 db, kb. 1,1 x 4 m; szerves anyag és föld rétegezésével).
- "Utcafronti virágágyás 2" készítése: terület felásása, meglévő nőszirmok átrendezésével és

további növényfajok beültetésével (kerti ruta, fekete mályva).

- "Tavaszi" ágyás kialakítása: meglévő aranyvesszőbokrok visszametszése, alattuk lévő terület megtisztítása, tavaszi hagymások (tulipán, krókusz, nárcisz, hófény, szellőrózsa) és nőszirm beültetése, ágyásszegély kövek kihelyezése.
- A kert hátsó részén a kerítésként "funkcionáló" fák kivágása együttműködve a falugondnok munkatársaival. Kivágott fák feldarabolása tűzifának (Emlékház részére) és a nyesedék elégetése.
- Új veteményágyások kialakítása: ásás szerves trágya bedolgozásával.
- Fák (alma, körte, szilva) metszése, nyesedék égetése.
- Kertben lévő évelők visszavágása.
- "Háromszög" ágyás teljes valamint a "Kemencés" és a "Fészkes" ágyások nagyobb részének felásása szerves anyag bedolgozással.

December

- Hátsó kertben lévő orgonasövény visszametszése, nyesedékek elégetése.
- "Tavaszi" ágyást szegélyező ezüstfenyők közül kettő példány kb. 1,5 m magasságban való felpucolása, a harmadik beteg példány kivágása.

3. Elvégzett kertészeti munkák néhány kiemelt munkaterületen, időrendi sorrendben

"Utcafronti virágágyás 1"

Jellemzői: az Emlékház épülete előtti - Petőfi utcára néző - terület. Közvetlenül a kerítés mellett nőszirm tövek szerepeltek, a terület többi része füves volt. Korábbi év(ek)ben édeskömény vetés vagy csak kelés lehetett, más növénykultúra nem volt jelen. A telepítési tervek szerint itt virágágyásnak kellene lennie, melynek érdekében a 2015. évben az alábbi munkálatok történtek, valamint a 2016. év tavaszán az alábbiak végrehajtása várható:

2015. szeptember	Ágyás előkészítése: ásás, gereblyezés.
2015. október	Meglévő nőszirm tövek átültetése és további fajok beültetése (égő szerelem, kerti ruta, fehér mályva).

2016. tavasz *Tervek szerint további növényfajok beültetése annak érdekében, hogy az ágyás tavasztól őszig folyamatosan virágozzon.*

"Utcafronti virágágyás 2"

Jellemzői: az utcafronti oldalon, a kerti kaputól balra lévő terület. A kerítés mellett nőszirm és margaréta tövek szerepeltek, a terület többi része füves volt. A telepítési tervek szerint itt virágágyásnak kellene szerepelnie, melynek érdekében a 2015. évben az alábbi munkálatok történtek, valamint a 2016. év tavaszán az alábbiak végrehajtása várható:

2015. november Ágyás előkészítése és beültetése: ásás, gereblyezés, meglévő nőszirm tövek átültetése és további fajok beültetése (kerti ruta, fekete mályva).

2016. tavasz *Tervek szerint további növényfajok beültetése annak érdekében, hogy az ágyás tavasztól őszig folyamatosan virágozzon.*

"Tavaszi" ágyás

Jellemzői: az "Utcafronti virágágyás 2" mögötti terület, ahol aranyvessző bokrok és 3 db ezüstoffenyő található. Az eredeti tervek szerint itt virágágyásnak és Dr. Szalai Miklós szobrának kéne állnia. A virágágyás kialakítása érdekében a 2015. évben az alábbi munkálatok történtek és 2016. évben az alábbiak várhatóak:

2015. november Meglévő aranyvesszőbokrok visszametszése, alattuk lévő terület megtisztítása, tavaszi hagymások (tulipán, krókusz, nárcisz, hófény, szellőrózsa) és nőszirm beültetése, ágyásszegély kövek kihelyezése.

Az ágyást jobb oldalról határoló három ezüstoffenyőből egy példány kb. 1,5 m magasságban felpucolásra került, a levágott ágak a Kultúrházban karácsonyi díszek készítését szolgálták.

2015. december A középső, beteg ezüstoffenyő kivágásra került, felső része a Kultúrházban karácsonyfaként díszít. A harmadik ezüstoffenyő szintén kb. 1,5 m magasságban felpucolásra került, a levágott ágak az Általános Iskolában a karácsonyi díszítést szolgálják.

2016. tavasz *2015 decemberében kivágott, középső ezüstoffenyő helyén a „Tavaszi” ágyást megközelítő kerti kövesút készítése várható, felhasználva a Sziklakertből kitermelt felesleges köveket.*

"Ajakos" ágyás

Jellemzői: az Emlékház bejáratával szemben, a "Helytörténeti" múzeum előtti ágyás. Az eredeti tervek szerint itt az ajakos virágúak növény családjába tartozó fajoknak kellene szerepelni. Áprilisban az ágyás közepén két db rozmaringtő szerepelt; korábbi információ szerint a tavalyi évben az ágyás gabonaféléknek adott helyet. Az "ajakos" ágyás kialakítása érdekében a 2015. évben az alábbi munkálatok történtek:

2015. május Ágyás előkészítése: kapálás, gereblyezés, majd beültetés az "ajakos" családba tartozó fajokkal az Emlékház területéről: kakukkfű, szurokfű, majoranna, pemetefű, citromfű, orvosi zsálya, ánizsillatú izsó, izsó, macskamenta.

"Fészkes ágyás"

Jellemzői: az Emlékház bejáratától balra eső rész. Az eredeti tervek szerint itt a fészkes virágúak növény családjába tartozó fajoknak kellene szerepelni, melyek közül jelenleg az alábbiak találhatóak meg: tárkony (oros, francia), istenfű, fekete üröm, őszi margitvirág, csicsóka, boldogasszony tenyere, gilisztaűző varádics. A szezonban más növény családba tartozó fajok is előfordultak, melyek közül jelenleg megtalálható: szappanfű, pemetefű, szurokfű. A "fészkes" ágyás kialakítása érdekében a 2015. évben az alábbi munkálatok történtek, valamint a 2016. év tavaszán az alábbiak végrehajtása várható.

2015. november Az ágyásban található egynyári fajok eltávolítása, más növény családba tartozó példányok átültetése valamint az üresen maradt területek felásása szerves anyag bedolgozásával.

2016. tavasz *Az ágyásban kizárólag fészkes virágúak családjába tartozó példányokat kell ültetni, más növény család példányait átültetni. Szóba jöhető fajok az Emlékház további ágyásaiból: bíbor kasvirág, cickafark, további őszi margitvirág példányok, körömvirág, máriatövis.*

"Kemencés" ágyás

Jellemzői: a "Falukemencével" és a szárító helységgel szemben található ágyás. Az eredeti tervek szerint az ágyás fontosabb évelő fajoknak kell helyet adjon. Áprilisban az alábbi fajok szerepeltek: almaillatú menta, sóska, lestyán, fehér mályva (orvosi ziliz), metélő fokhagyma, fodormenta, orvosi atracél, bíbor kasvirág, máriatövis, olasz szalmagyopár. Annak érdekében, hogy az ágyásban minél több növényfaj szerepeljen a 2015. évben az alábbi munkálatok történtek, valamint a 2016. év tavaszán az alábbiak végrehajtása várható:

2015. május	Az ágyás átrendezése, a meglévő növényfajok által elfoglalt terület csökkentése, átültetése és új növényfajok betelepítése: borzaskata, egyéves borsikafű, benedekfű, édeskömény, macskagyökér, dohány, borágó, menyecskeszem, madármályva, kúpvirág, lustakisasszony, görögpszéna, sárfányos szeklice, köles, nebáncsvirág, kardvirág, fekete nadálytő.
2015. november	Az ágyásban szereplő egynyári tövek kiszedése, évelő fajok visszavágása. Az üres területek felásása szerves anyag beforgatásával.

2015. tavasz ***Az eredeti tervekhez igazodva a jövőben az ágyás kizárólag évelő fajokat fog tartalmazni, azokból is az ismertebb és látványosabb példányokat.***

"Fűszeres" ágyás

Jellemzői: a kút és az azt körülvevő kerengő valamint az üvegház és melegágy közötti terület (2 részre bontott ágyás). Az eredeti tervek szerint itt egy- és kétnyári növényfajok szerepelhetnek. 2015 tavaszán Makkos Krisztián az alábbi fajokat vetette el: hajdina, kapor, len, azték zsálya, égő szerelem, metélő petrezselyem, petrezselyem, kamilla, ánizs, rukkola, fehér gyökér, kömény, fokhagyma, póréhagyma, téli sarjadékhagyma, mángold, spenót, újjélandi spenót, római kömény, mák, körömvirág, szárzeller, koriander, édeskömény, amaránt, búza, rozs, tritikálé, zab, tönkölybúza, árpa, csicseriborsó, káposztarepce, facélia, fehér mustár.

A fentiekben felsoroltak jelentős része kikelt és a nyár és az ősz folyamán folyamatosan virágzott, magot érlelt. A 2016. évben egy- és kétnyári fűszernövények és a konyhakerti zöldségnövények

előfordulása várható, mely kialakításához a 2015. évben az alábbi munkafolyamatok történtek és 2016-ban az alábbiak kialakítása várható:

2015. július-augusztus	Egy- és kétnyári fajok érett magjainak gyűjtése
2015. szeptember-október	Az ágyásban lévő évelő fajok (égő szerelem, orbáncfű, évelő len) átültetése, egy- és kétnyári fajok kiszedése.
2015. szeptember-november	Az ágyás teljes területén a talaj rostálása, a kirostált kövek, kavicsok elhordása. Az ágyás egyik részének (az út felőli oldalon) felásása szerves trágya beforgatásával.
2015. november	Az ágyás másik részén (kőkerítés felőli rész) 5 db magasított dombágyás került kialakításra. Az ágyások kb. 1,1 x 4 m méretben készültek jelentős szerves anyag, hamu és föld rétegezésével.

2016. tavasz *Mivel a jelenlegi veteményes területe az októberi gyümölcsfa telepítésnek köszönhetően közel a felére esett vissza, ezért a tervek szerint a "Fűszeres" ágyásban található növényfajok nemcsak a bemutatást szolgálnák, hanem, az óvodakonyha számára termést biztosíthatnának. Így a magas ágyásokban helyet kapna minden olyan fűszer és/ vagy zöldségnövény, mely "lefelé" növekszik: hagymafélék, gyökérszöcskék, cékla stb., míg az ágyás másik részén a levélzöldségek, egynyári fűszernövények szerepelhetnének.*

"Háromszög" ágyás

Jellemzői: az üvegház előtti háromszög alakú ágyás. Az eredeti telepítési tervben nem szerepelt. Tavasszal több növényfajnak - fekete dió, pemetefű, borsosmenta, istenfa, szöcsök ökörfarkkóró, kajszi és őszibarack stb. – adott helyet. 2015. évben az ágyás "virágágyásként" funkcionált, jövőbeli célként a "Fűszeres" ágyás részét képezi. A terület átalakítása 2015. évben az alábbiak szerint valósult meg:

2015. június	A korábbi fajok kiszedése, átültetése és az ágyás új fajokkal való beültetése (bársonyvirág, körömvirág, gyűszűvirág, földi cseresznye).
2015. november	Az ágyás egy- és kétnyári növényeinek megszüntetése, a terület felásása szerves anyag beforgatásával.

"Sziklakert"

Jellemzői: az üvegháztól délre található, kb. 3x6x1,5 ovális alakú terület. A korábbi években a kert ágyásainak rostálása során kitermelt kavicsok és kövek által került kialakításra. Tavasszal a sziklakert jelentős részén csak kő szerepelt, tudatosan beültetett növények nem voltak. Az eredeti tervekben sem szerepel a sziklakert, de ennek elbontása nagyobb feladattal jár, mint újraépítése. Utóbbi érdekében a 2015. évben az alábbi munkafolyamatok történtek és a 2016. évben az alábbiak várhatóak:

2015. tavasz-nyár	A sziklakert időszerű gyomlálása.
2015. szeptember	A felesleges kövek elhordása, a meglévők átpakolása.
2015. október	A sziklakert beültetése az Emlékház területén található sziklakerti és talajtakaró növényfajokkal. A terület feltalajának kicserélése.
2016. tavasz	<i>További sziklakerti évelők beültetése. A kövek végleges elrendezése.</i>

"Liktáriumos" ágyások

Jellemzői: a Liktáriumos ház előtt található 4 db teljesen új ágyás. Mivel a kert hátsó része kevesebb gyógynövénynek ad helyett, továbbá jelentős gyógynövényágyást kellett megszüntetni az októberi gyümölcsfa telepítés miatt, ezért került sor a fenti ágyások kialakítására az alábbiak szerint:

2015. szeptember	Ágyások helyének kialakítása: kapálás, ásás szerves anyag bedolgozásával, tereprendezés.
2015. október	Ágyások beültetése: 1 db borsosmenta ágyás (kb. 60 tő), 1 db zöldmenta ágyás (kb. 50 tő), 1 db citromfű ágyás (kb. 50 tő) és 1 db vegyes ágyás (6 tő levendula, 6 tő kakukkfű, 14 tő izzóp, 10 tő citromfű, 13 tő fehér mályva).

"Gyümölcsös"

Jellemzői: a kert hátsó része, kb. 280 m², mely korábban a veteményesnek és a faiskolának adott helyet. Jelenleg a területet kajszi és őszibarackfák foglalják el. A terület kialakítása a 2015. évben az alábbiak szerint történt és jövőben az alábbi feladatok várhatóak:

2015. október Az összes zöldségnövény kiszedése, a terület megtisztítása, felásása szerves anyag beforgatásával. A területen található ideiglenes faiskola felszámolása: a fák kiültetése közterületekre, illetve ideiglenes téli vermelése a tavaszi kiültetésig.

A területen található gyógynövényágyások (zöld- és borsosmenta, citromfű) megszüntetése, egészséges tövek átültetése a "Liktáriumos" ágyásokba és az Emlékház más területeire (Sziklakert, "Utcafronti" ágyások).

Gyümölcsfák telepítése: 10 őszibarack, 10 kajsziarack, 1 körte az Emlékház területére, míg további 29 alma- és körtefának a Kossuth és a Dózsa utcák sarkánál lévő önkormányzati telek ad helyet. Októberben összesen 50 db részben szabad gyökerű részben konténeres régi gyümölcsfajták telepítése valósult meg, mely példányokat Tápiószeléről a Biodiverzitás Központból kapta Halimba község önkormányzata.

2016. év

A gyümölcsfák sorközébe zöldtrágyanövények ültetése, mely egyrészt élőhelyet biztosít a hasznos rovaroknak (ragadozó fajok), odacsalogatja a méheket, akik idővel a gyümölcsfák beporzásában vesznek részt, továbbá beforgatásukkal tápanyagot szolgáltatnak a gyümölcsfáknak.

Jövőbeli cél, hogy a telepített gyümölcsfák köré, a kerítés árnyékába vadon termő növények telepítése (pl. kökény, vadrózsa, galagonya, som stb.), mely egyrészt életteret (fészkelő, búvóhelyet) biztosít a madaraknak, akik a biológia növényvédelemben lehetnek segítségünkre, továbbá ezen fajok termésének gyűjtése az Emlékház javát is szolgálhatja - gyógyteák, lekvárok stb.

"Veteményes"- régi

Jellemzői: a korábbi veteményes a kert hátsó részén a jelenlegi "gyümölcsös" területén helyezkedett el, az ideiglenes faiskolától jobbra és balra. Tavasszal Makkos Krisztián az alábbi zöldségfajokat veteményezte: sárgarépa, petrezselyem, hónapos retek, fejes-, jég- és tépősaláta, vörös-, lila- és fehérhagyma. A területen a jelenlegi gyümölcsfák helyén a 2015. évben az alábbi munkafolyamatok valósultak meg:

2015. május	Magvetés: cékla, szárzeller és paszternák (1-1 sor), sárgahüvelyű bokorbab (2 db ágyás), cukkini, spárgatök, salátauborka (1-1 ágyás). Palántázás: 19 tő újjélandi spenót.
2015. június	Közel 200 tő paradicsompalánta (4 fajta) és 24 tő zellerpalánta kiültetése állandó helyre.
2015. július	Veteményezés állandó helyre: kapor, sarjadékhagyma, téli retek, bordáskel.
2015. augusztus	130 tő bazsalikompalánta kiültetése paradicsomtövek közé.
2015. október	Ágyások megszüntetése, a terület felásása szerves anyag beforgatásával. A terület előkészítése a 21 db gyümölcsfa telepítésére.

"Veteményes" – új

Jellemzői: a kert hátsó részén a jelenlegi gyümölcsös mellett található kb. 140-150 m² terület. Tavasszal és nyáron számos gyógynövénynek adott helyet (pl.: izzóp, orosz tárkony, levendula, orvosi zsálya, boldogasszony tenyere). Az októberi gyümölcsfa telepítés miatt új helyet kellett keresni a veteményesnek, ezért a fenti - korábbi gyógynövényes - terület átalakításra került a 2015. évben és további munkák 2016-ra is várhatóak:

2015. október A fenti gyógynövényfajok egy része áttelepítésre került az Emlékház más ágyásaiba.
Üres területek felásása szerves trágya bedolgozással.
Az új veteményes területén 1 db magaságyás készítése (kb. 1,1x5 m) jelentős szerves anyag, szerves trágya és föld rétegezésével.

2016. tavasz ***Tavasszal a levendula és orvosi zsálya tövek áttelepítése, helyükön további veteményágyások kialakítása várható.***

"Védőnövények" felhasználásának nagyobb szerepe a jövőben elsősorban növényi levek kiöntözés formájában pl.: csalán, gilisztaűző varádics, zsurló, gyermekláncfű stb. Ezek egyrészt nemcsak a környezetünket óvják ellentétben a vegyszerekkel, hanem a kár- és kórokozókkal szemben is hasznos segítségül szolgálnak. Ennek érdekében a fenti növényekből külön növényágyások létrehozása várható. Az áztatással készült növénylevelek nemcsak a zöldségnövények, hanem a gyümölcsfák védelmét is szolgálhatják.

2016. ősz ***További magaságyások kialakítása, mely kisebb területen több zöldségnövénynek adhat helyet és mely a felépítéséből adódóan tartós tápanyagforrást biztosíthat az ágyásban nevelt növényfajoknak.***

Komposztálás helye

Jellemzői: a kert legvége, 3 db komposztáló faládának ad helyet. Tavasszal a ládák részben lebomlott szerves anyaggal színültig telítettek voltak. A minőségi komposzt kinyerése és felhasználása érdekében a 2015. évben az alábbi munkálatok folytak és 2016-ra az alábbiak várhatóak:

2015. június-július Komposztládák tartalmának rostálása és a friss komposzt folyamatos felhasználása a zöldség- és gyógynövényágyások területén.
2015. július A komposztládák maradék tartalma és a folyamatosan felgyülemelő, kertből származó szerves hulladék felhasználásával 2 db komposztprizma készítése (1x2,5-3 m). A prizmák a kert végében található hársfák alatt kerültek kialakításra, tövükbe tökfélék ültetésével.
2015. augusztus Komposztprizmák átforgatása és átrendezése; az eredeti kettőből három készült.
2015. szeptember-november Komposztládák folyamatos hordása, réteges töltése.

2016. év *Mivel a kertben jelentős szerves anyag halmozódik fel az év során, továbbá mivel "biokert" lévén nemcsak a növényvédő szerek, hanem a műtrágyák használata is kerülendő, ezért a komposzt gyűjtése, szakszerű kezelése és felhasználása rendkívül fontos. Nemcsak a talaj tápanyagtartalma, hanem szerkezete is javítható. A fentiek érdekében a komposztprizmák évenkénti készítése várható. A 2015. nyár közepén készített prizmák tartalma a tavaszi vetések előtt kerül kiszórásra. Jövőbeli tervként meggondolandó, hogy az óvodakonyhai szerves hulladék is felhasználható lehessen.*

Zöldségtermés az Emlékházban, 2015

Óvoda konyhájára leadott zöldségmennyiségek havi bontásban (május-október)

Hónap	Alkalmak száma	Zöldségfaj megnevezése	Betakarított mennyiség, kg
Május	2	<i>újhagyma</i>	0,5
		<i>hónapos retek</i>	2,0
Június	6	<i>petrezselyemzöld</i>	6,0
		<i>tépősaláta</i>	6,8
		<i>fejes saláta</i>	1,1
		<i>jégsaláta</i>	3,3
		<i>újhagyma</i>	5,5
		<i>sárgarépa (egyelésből származó „bébi”)</i>	0,5
Július	6	<i>jégsaláta</i>	5,6
		<i>cukkíni</i>	20,0
		<i>spárgatök</i>	11,0
		<i>petrezselyemzöld</i>	3,2
		<i>zellerzöld</i>	0,6
		<i>zöldbab</i>	0,6
		<i>salátauborka</i>	3,8
		<i>paradicsom</i>	3,3
Augusztus	2	<i>cukkíni</i>	9,1
		<i>spárgatök</i>	9,3
		<i>vöröshagyma</i>	3,6
		<i>lilahagyma</i>	2,1
		<i>petrezselyemzöld</i>	1,2
		<i>újzélandi spenót</i>	0,7
		<i>paradicsom</i>	3,3
		<i>paradicsom</i>	3,3
Szeptember	10	<i>paprika</i>	3,6
		<i>zellerzöld</i>	0,9
		<i>cukkíni</i>	3,7
		<i>spárgatök</i>	5,2
		<i>petrezselyemzöld</i>	2,2
		<i>petrezselyemgyökér</i>	2,0
		<i>sárgarépa</i>	2,7
		<i>újzélandi spenót</i>	3,4
		<i>vöröshagyma</i>	2,9
		<i>fehérgyökér</i>	2,6
		<i>cékla</i>	13,3
		<i>paradicsom</i>	58,8

Hónap	Alkalmak száma	Zöldségfaj megnevezése	Betakarított termésmennyiség, kg
Október	5	<i>paprika</i>	2,8
		<i>petrezselyemgyökér</i>	15,7
		<i>sárgarépa</i>	18,5
		<i>petrezselyemzöld</i>	1,2
		<i>zellerzöld</i>	1,5
		<i>újjélandi spenót</i>	1,6
		<i>kapor</i>	0,1
		<i>paradicsom</i>	19,3
Összesen	31	<i>hónapos retek</i>	2,0
		<i>újhagyma</i>	6,0
		<i>fejes saláta</i>	1,1
		<i>tépősaláta</i>	6,8
		<i>jégsaláta</i>	8,8
		<i>petrezselyemzöld</i>	13,8
		<i>zellerzöld</i>	2,9
		<i>zöldbab</i>	0,6
		<i>petrezselyemgyökér</i>	17,6
		<i>sárgarépa</i>	21,7
		<i>cukkíni</i>	32,8
		<i>spárgatök</i>	25,6
		<i>paprika</i>	6,4
		<i>salátauborka</i>	3,8
		<i>vöröshagyma</i>	6,5
		<i>lilahagyma</i>	2,1
		<i>fehérhagyma</i>	2,6
		<i>újjélandi spenót</i>	5,7
		<i>kapor</i>	0,1
		<i>cékla</i>	13,3
<i>paradicsom</i>	81,4		

Látogatók az Emlékházban, 2015 (összesítés)						
Látogatás alkalmainak száma		Vendégek száma (fő)		Fizetett összegek (Ft)		
összesen	ebből: fizetett alkalmak	összesen	ebből: fizetett látogatók	összesen	ebből:	
					számlákból származó	belépőjegyekből származó
a	b	c	d	e	f	g
58	38	1 115	873	347 900	244 100	103 800